

MINNISBLAÐ

Til: Birta lífeyrissjóður

Frá: ARTA lögmönnum ehf.

Dags.: 5. desember 2023

Efni: Heimildir Birtu lífeyrissjóðs gagnvart lántakendum í Grindavík

I.

Inngangur

Til ARTA lögmanna ehf. (hér eftir „ARTA“) hefur leitað Birta lífeyrissjóður (hér eftir „sjóðurinn“ eða „Birta“) og óskað eftir mati ARTA á heimildum sjóðsins gagnvart lántakendum vegna óvissuástands og jarðhræringa í Grindavík með hliðsjón af eignarréttarákvæði stjórnarskrár Íslands nr. 33/1944 og þeim lögum sem um sjóðinn gilda, einkum laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 (hér eftir „lsj“).

Nánar tiltekið er um að ræða 12 fasteignalán sjóðsins sem hvíla á fasteignum í Grindavík, þar af er búið að úrskurða tvær eignir ónýtar. Fyrir liggur að Birta og aðrir lífeyrissjóðir hafa gripið til ráðstafana til að koma til móts við þá lántakendur og tryggt þeim tímabundið greiðsluskjól vegna sjóðfélagalána, þ.e. frestað greiðslu afborgana, vaxta og verðbóta. Hins vegar hafa stærstu viðskiptabankar landsins gengið skrefinu lengra í ráðstöfunum sínum sem fela í sér tímabundna niðurfellingu á vöxtum og verðbótum af fasteignalánum til neytenda til þriggja mánaða.

Hefur verið lagt að Birtu og öðrum lífeyrissjóðum að gera slíkt hið sama. Brýnt er því að kanna þær heimildir sem sjóðurinn hefur að lögum til að ráðast í sambærilegar aðgerðir gagnvart lántakendum og heimildir sjóðsins til að ráðast í einhliða og tímabundna eftirgjöf á sjóðfélagslánum við þær aðstæður sem nú ríkja í Grindavík vegna óvissuástands og náttúruhamfara.

II.

Eignarréttarvernd lífeyrisréttinda

Réttur til lífeyris eru persónubundin réttindi hvers og eins sjóðfélaga lífeyrissjóðs. Njóta réttindin margvíslegrar sérstöðu þar sem t.a.m. verður ekki gengið að skuldheimtumönnum. Dómstólar hafa skilgreint réttindin sem mikilvæg eignaréttindi sem lúti vernd 1. mgr. 72. gr. stjórnarskrár íslenska lýðveldisins nr. 33/1944 með síðari breytingum sbr. einnig 1. gr. 1. viðauka mannréttindasáttamála Evrópu, sbr. lög nr. 62/1994.

Má hér nefna dóm Hæstaréttar frá árinu 1998 á bls. 2140 í dómasafni þess árs. Var þar ágreiningur um reglugerð sem leiddi til þess að réttindi sjóðfélaga Lífeyrissjóðs sjómanna voru skert. Taldi Hæstiréttur að umrædd réttindi væru vernduð af stjórnarskrá Íslands og yrðu ekki skert nema samkvæmt skýlausri lagaheimild í samræmi við ákvæði 1. mgr. 72. gr. stjórnarskrár.

Sambærileg sjónarmið voru reifuð í dómi frá árinu 1999 á bls. 4769 í dómasafni þess árs. Í málinu háttaði þannig til að gerð var lagabreyting sem leiddi til þess að stýrimaður sem hafði notið örorkulífeyris missti þann rétt. Áréttaði rétturinn eignaréttarvernd lífeyrisins en taldi skerðinguna heimila þar sem um væri að ræða almenna skerðingu sem næði til allra þeirra sem eins var ástatt um. Hefði skerðingin enn fremur verið komið á með lögum. Fór málið fyrir Mannréttindadómstól Evrópu sbr. mál Kjartans Ásmundssonar gegn Íslandi dags. 12. október 2004 (60669/00) sem taldi að þrátt fyrir að heimilt væri að skerða réttindi líkt og ætlunin hefði verið þá hefði væri skerðingin óhóflega íþyngjandi í tilviki Kjartans. Er hér gerður allstrangur áskilnaður.

Var komist að sambærilegri niðurstöðu í dómi Hæstaréttar í máli nr. 101/2002 (Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga) og í dómi Hæstaréttar í máli nr. 298/1997 (héraðsdómari).

Verður að ætla að óumdeilt sé að lífeyrisréttindi njóti verndar sem eignaréttarréttindi. Framangreind dómafordæmi benda hins vegar til þess að virku réttindin megi takmarka eða breyta með lögum að ákveðnum skilyrðum fullnægðum.¹

Virðist ekki vera ástæða til þess að ætla að það hafi teljandi þýðingu þó að skert yrðu réttindi sem ekki væru enn orðin virk eða ekki hefði enn stofnast réttur til útgreiðslu réttindanna.

III.

Heimildir Birtu til tímabundinna ráðstafana

Birta lífeyrissjóður starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 og samþykktum sjóðsins sem staðfestar hafa verið af fjármála- og efnahagsráðuneytinu í samræmi við áðurgræind lög. Með lögum er sjóðnum settar skorður sem lúta m.a. að almennum skilyrðum fyrir starfsemi og heimildum sjóðsins til fjárfestinga auk þess sem kveðið er á um eftirlit með starfsemi lífeyrissjóða. Lögin gera ráð fyrir að nánar sé kveðið á um starfsemi einstakra sjóða í staðfestum samþykktum þeirra en auk þess er kveðið nánar á um ýmis ákvæði laganna í reglugerðum.

Óumdeilt er að lífeyrisréttindi sem einstaklingar afla sér í gegnum ævina í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 njóta verndar 1. mgr. 72. gr. stjórnarskrár Íslands nr. 33/1994 um friðhelgi eignaréttar og hliðstæðs ákvæðis mannréttindasáttmála Evrópu nr. 62/1994, svo sem að framan er rakið. Af því leiðir, að ráðstöfun fjárhagslegra hagsmuna lífeyrissjóðs sem leiðir beinlínis og óhjákvæmilega til skerðingar á lífeyrisréttindum sjóðfélaga þarf að eiga sér heimild í lögum. Tillögur um ráðstafanir á fjármunum sjóðsins sem fela í sér tímabundna niðurfellingu vaxta og verðbóta af sjóðfélagslánum til þriggja mánaða fela í sér skerðingu á hreinni eign sjóðsins og geta því haft áhrif til skerðingar á fjárhagslegum réttindum sjóðfélaga. Því er skilyrði að umræddar ráðstafanir Birtu á sjóðfélagslánum eigi sér heimild í lögum.

Í lögum nr. 129/1997 er að finna meginreglur um heimildir lífeyrissjóða til að ávaxta eignir sínar á grundvelli fyrir fram kunngerðrar fjárfestingarstefnu. Hafa þarf í huga að eitt af verkefnum lífeyrissjóða

¹ Þorgeir Örylgsson o.fl. (2020). *Eignaréttur I - Almennur hluti*. Fons Juris, bls. 248

er að ávaxta eignir þannig að þeir verði sem best færir um að greiða lífeyri þegar fram sækir. Að hinu leyttinu þarf að hafa í huga að sjóðir taki ekki óeðlilega áhættu í ráðstöfun og ávöxtun eigna sem geti rýrt lífeyri einstaklinga úr hófi. Því er gerð almenn krafa til lífeyrissjóða um aðgát í fjárfestingum í samræmi við fyrirmæli laga.

Starfsemi Birtu lífeyrissjóðs felst í móttöku, varðveislu og ávöxtun iðgjalda og greiðslu lífeyris. Sjóðnum er óheimilt að hafa með höndum aðra starfsemi en þá sem nauðsynleg er til að sinna hlutverki sínu auk þess sem sjóðnum er óheimilt að inna af hendi framlög í öðrum tilgangi, sbr. 20. gr. Íslj. Þá ábyrgist Birta skuldbindingar sínar með eignum sínum og bera iðgjaldagreiðendur ekki ábyrgð á skuldbindingum sjóðsins með öðru en iðgjöldum sínum, sbr. 23. gr. sömu laga.

Hvað varðar ákvæði 20. gr. Íslj. er rétt að geta þess að í athugasemdum með ákvæðinu sagði svo:

„Í 1. mgr. er kveðið á um það til hvers starfsemi lífeyrissjóða tekur en í 2. mgr. er áskilið að lífeyrissjóður megi ekki hafa aðra starfsemi með höndum en þá sem nauðsynleg er til að ná tilgangi 2. mgr. 1. gr. og 1. mgr. Jafnframt er kveðið á um að sjóði sé ekki heimilt að inna af hendi framlög í öðrum tilgangi, svo sem til líknar- eða íþróttafélaga. Þetta aðhaldsákvæði þykir nauðsynlegt með hliðsjón af þeim markmiðum sem lífeyrissjóður á að keppa að, þ.e. að greiða sem hæstan lífeyri á hverjum tíma.“

Sú staðreynd að tekið sé sérstaklega fram í athugasemdunum að lífeyrissjóðum sé óheimilt að veita styrki til samfélagsmálefna bendir eindregið til þess að óheimilt sé að gefa eftir innheimtanlegar kröfur. Hefur ákvæðinu verið breytt í tvígang þannig að heimildir til útgreiðslu eru rýmkaðar.

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn og fjallar um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi starfsemi sjóðsins. Í ákvæði 29. gr. Íslj. er kveðið á um hlutverk og skyldur stjórnar til almenns eftirlits með starfsemi lífeyrissjóðsins og skal það m.a. felast í því að fylgjast með að starfsemin sé í samræmi við lög og samþykktir sjóðsins og að hafa eftirlit með rekstri og ráðstöfun eigna sjóðsins.

Í samþykktum Birtu kemur fram að stjórn sjóðsins og framkvæmdastjóri mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, fyrirtækjum eða öðrum ótilhlýðilegra hagsmuna, umfram aðra eða á kostnað sjóðsins, sbr. ákvæði 5.8.1. Því má ætla að stjórn sjóðsins þurfi að stíga varlega til jarðar við ráðstafanir á borð við þær sem um ræðir og tryggja að ákvörðun sú sem tekin sé vel í grunduð og í samræmi við lög, samþykktir og starfsreglur stjórnar.

Starfsreglur sjóðsins hafa verið settar á grundvelli 3. málsl. 1. mgr. 29. gr. Íslj. en tilgangur þeirra er að stuðla að faglegum og vönduðum vinnubrögðum. Stjórnin fer með æðsta vald í málefnum sjóðsins á milli ársfunda og ber m.a. að taka ákvarðanir í öllum málum sem telja verður óvenjuleg eða mikilsháttar og falla ekki undir daglegan rekstur.

1. Um fjárfestingarstefnu Birtu:

Samkvæmt 36. gr. Íslj. skal stjórn lífeyrissjóðs móta og kunngeira fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og einstakar deildir hans og ávaxta fé sjóðsins og einstakra deilda hans í samræmi við tilgreindar reglur og innan þeirra marka sem lögin kveða á um. Samkvæmt 36. gr. Íslj. skal stjórn lífeyrissjóðs gæta þess að fé sjóðsins sé ávaxtað í samræmi við eftirfarandi sjónarmið:

„ 1. Lífeyrissjóður skal hafa hagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi.

2. Lífeyrissjóður skal horfa til aldurssamsetningar sjóðfélaga og annarra tryggingafræðilegra þátta sem áhrif hafa á skuldbindingar.

3. Allar fjárfestingar skulu byggðar á viðeigandi greiningu á upplýsingum með öryggi, gæði, lausafjárstöðu og arðsemi safnsins í heild í huga.

4. Lífeyrissjóður skal gæta þess að eignir sjóðsins séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

5. Lífeyrissjóður skal setja sér siðferðisleg viðmið í fjárfestingum.“

Ákvæðið var fært í núverandi horf með lögum nr. 113/2016 um breytingu á lögum skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997. Hvorki í almennum né sérstökum hluta greinargerðar með lögnum er fjallað um annað en að markmið lífeyrissjóða séu að fjárfesta með ábyrgum hætti til hagsbóta fyrir sjóðfélaga sína. Er ekki vikið að mögulegri eftirgjöf krafna og ekkert í greinargerðinni sem styður við að ætlun löggjafans hafi verið sú að það væri heimilt.

Tilgangur ákvæðisins er að stuðla að því að lífeyrissjóðir nái sem bestri ávöxtun á fé sjóðfélaga sinna og jafnframt að áhættunni sé dreift með eðlilegum hætti. Í fjárfestingarstefnu sjóðsins hefur stjórnin sett fram viðmið um að hvaða marki skuli fjárfesta í eignarformum en allar fjárfestingar skulu byggðar á viðeigandi greiningu á upplýsingum með öryggi, gæði, lausafjárstöðu og arðsemi safnsins í heild í huga.

Í ákvæði 36. gr. a Íslj. er kveðið á um að sjóðnum sé eingöngu heimilt að binda fé sjóðsins, sem ætlað er að standa undir lágmarkstryggingarvernd, m.a. í innlánnum viðskiptabanka, fjármálagerningum og fasteignum, að uppfylltum nánari skilyrðum. Þar kemur jafnframt fram að veðhlutfall skuldabréfa sem tryggt eru með veði í fasteign skuli ekki fara umfram 75% af markaðsvirði íbúðarhúsnæðis eða 50% af markaðsvirði annarra fasteigna við lánveitingu, sbr. b. liður 1. tölul. 2. mgr. sömu greinar.

Í fjárfestingarstefnu Birtu kemur fram að eitt af meginmarkmiðum sjóðsins er að hámarka ávöxtun eigna að teknu tilliti til áhættu og tryggja þannig hagsmuni sjóðfélaga til lengri tíma litið með þau takmörk til hliðsjónar sem umhverfið og samfélagið setur. Með vísan til 5. tölul. 1. mgr. 36. gr. a. Íslj. hefur sjóðurinn jafnframt sett sér siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sjóðsins. Í frumvarpi því sem varð að lögum nr. 129/1997 kemur fram að áhættudreifing í mörgum íslenskum lífeyrissjóðum hafi á árum áður verið alls ófullnægjandi. Í því sambandi eru nefndir lífeyrissjóðir sem bundnir voru við ákveðin byggðarlög og voru mjög fámennir. Tímabundnir erfiðleikar í slíku byggðarlagi gætu því reynt lífeyrissjóði þungbærir og varanlegir erfiðleikar riðið honum að fullu. Með það í huga voru settar reglur um áhættustýringu og flokkun eigna í eignaflokka til að tryggja eignadreifingu til að takmarka áhættu.

Fyrir liggur að eftir útgáfu skuldabréfs geta komið upp aðstæður sem kalla á breytingar á skuldabréfi. Því má nefna að almennt býður Birta nú þegar þeim sem sjá fram á greiðsluferfiðleika vegna afborgana af sjóðsfélagslánum upp á ýmis úrræði. Helstu almennu úrræðin eru lenging lánstíma í allt að 40 ár, breyting jafna afborgana í jafnar greiðslur eða vanskilum er bætt við höfuðstól lánsins. Auk þess býður sjóðurinn upp á frystingu lána, líkt og lántakendum í Grindavík hefur þegar verið boðið upp á. Úrræðið felur í sér að lántaki greiðir ekki af láninu á meðan frysting varir. Þessi úrræði fela þó ekki í sér eftirgjöf á kröfum og geta vel leitt til þess að endurheimt lána verði betri en ella þegar upp er staðið.

Ekki verður ætlað að óheimilt sé að koma til móts við útgefendur skuldabréfa t.a.m. vegna tímabundinna greiðsluerfiðleika enda geti það beinlínis verið samþýðanlegt markmiðum um að ávaxta fé sjóðsins að koma til móts við útgefendur sem lenda í tímabundnum erfiðleikum. Ávallt skyldi þó gæta að því að eftirgjöf krafna kemur varla til greina nema sennilegt megi telja að það sé samþýðanlegt markmiðum um ávöxtun.

2. Náttúruhamfarir

Samkvæmt 1. mgr. 5. gr. laga um Náttúruhamfaratryggingu Íslands nr. 55/1992 er skylt að tryggja allar húseignir og lausafé sem brunatryggðar eru hjá tryggingarfélagi sem starfsleyfi hefur á Íslandi. Eru húseignir almennings almennt brunatryggðar og njóta þar með verndar samkvæmt lögunum. Eru váttryggingarfjárhæðir náttúruhamfaralaga miða við sömu fjárhæð og brunatrygging á hverjum tíma að teknu tilliti til eigin áhættu sbr. 9. og 10. gr. laganna. Eigin áhættan er nú 2% í hverju tjóni en þá eigi lægri en fjárhæð kr. 400.000 vegna fasteigna.

Samkvæmt 15. gr. náttúruhamfaralaga skal nota váttryggingabætur til að gera við húseign sem orðið hefur fyrir tjóni eða endurbyggja hana. Mögulegt er að fá undanþágu frá því en þá dragast 15% frá bótafjárhæðinni.

Talsverðar skemmdir hafa orðið á fasteignum í Grindavík og staðfest hefur verið að tvær fasteignir af 12 veðsettum eignum séu ónýtar. Ekki liggur fyrir hvort eigendum þeirra verði gert að endurbyggja eignirnar eða hvort eigendur þeirra fá bæturnar útgreiddar án slíkrar kvaðar.

Með vísan til framangreinds kann að vera óvíst hvort veðhlutfall umræddra fasteigna uppfylli skilyrði Isjl. Því má nefna að í athugasemdum við frumvarp það er varð að breytingarlögum nr. 113/2016 kemur fram að sjóður getur tekið veð í fasteign sem fer umfram þau hlutföll sem mælt er fyrir um í töluliðnum á grundvelli sérstaks veðskuldabréfs sem fellur þá undir 6. tölul. sömu greinar. Ekki verður þó talið að það sé í andstöðu við Isjl. þó að lán sem veitt hefur verið í samræmi við heimildir lífeyrissjóðs fari upp fyrir veðheimildir vegna ófyrirséðra ytri atvika.

Alþingi hefur sett nokkur lög sem styðja eiga við einstaklinga og atvinnurekendur á Suðurnesjum vegna mögulegra jarðhræringa. Þau þeirra laga sem mestu máli kunna að skipta vegna þess sem hér er til umfjöllunar eru lög um sértækan húsnæðisstuðning vegna náttúruhamfara í Grindavíkurbæ (lögin hafa ekki verið birt og fengið númer þegar þetta er skrifað, sbr. Alpt. 2023-2024, A-deild, þskj. 624 – 537. mál).

Samkvæmt 2. gr. laganna er markmið þeirra að lækka húsnæðiskostnað Grindvíkinga sem þurfa að leigja húsnæði til íbúðar vegna jarðhræringa á Reykjanesskaga utan síns heimabæjar. Samkvæmt 13. gr. laganna getur mánaðarleg fjárhæð sértæks húsnæðisstuðnings numið frá kr. 150.000 og upp í kr. 252.000 eftir fjölda heimilismanna. Ætla má að löggjöfin leiði til þess að minni líkur séu á greiðsluerfiðleikum lántaka í Grindavík. Við höfum ekki upplýsingar um hvernig háttar til um lántaka Birtu í þessu samhengi.

3. Heimildir til niðurfellingar skulda

Af því sem hér hefur verið rakið leiðir að ekki verður séð að nokkur heimild sé fyrir breytingum á lánnum fasteignaeigenda í Grindavík sem hefur í för með sér að krafa sjóðsins sé að einhverju leyti gefin eftir nema fyrirséð er að vanskil verði á kröfum. Okkur er ekki kunnugt um að aðstæður viðkomandi skuldara

séu með þeim hætti en auk þess ættu tryggingarbætur Náttúrhamfarasjóðs Ísland að tryggja endurgreiðslur sjóðsins.

Er nokkuð fortakslaust það ákvæði samþykktu Birtu sem kveður á um að stjórn sjóðsins og framkvæmdastjóri mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, fyrirtækjum eða öðrum ótilhlýðilegra hagsmuna, umfram aðra eða á kostnað sjóðsins. Ennfremur verður ekki leidd nein almenn heimild til eftirgjafar krafna af Ísji. heldur uppáleggja þau sjóðnum þvert á móti að ávaxta fjármuni sjóðsins með tilteknum hætti.

IV. Niðurstaða

Af framangreindu virtu er ljóst að Birtu eru þröngar skorður settar við að koma til móts við lántakendur í Grindavík. Verður ekki ætlað að heimilt sé að fella niður vexti eða verðbætur til skamms eða langs tíma sé á annað borð um að ræða innheimtanlegar kröfur.

Nýtur stjórn sjóðsins ekki heimildar til að taka ákvörðun um aðgerðir sem leiða til lækkunar á hreinni eign sjóðsins til greiðslu lífeyris.

Vera kann að frekari skoðun á atvikum leiði til þess að mat þetta breytist. Til að mynda mætti hugsa sér að fyrirséð yrði að greiðslur frá Náttúruhamfarasjóð yrðu ekki fullnægjandi til þess að tryggja veðandlag lánanna. Eins og atvikum er háttað er þó ekkert sem bendir til þess að svo sé og er óvissan um aðstæður of mikil til þess að réttlætun sé að taka ákvörðun um eftirgjöf krafna strax. Þá hefur Alþingi samþykkt margvísleg lög til stuðning íbúum Grindavíkur og atvinnufyrirtækjum sem þar eru. Sá stuðningur dregur úr líkum á greiðsluferðileikum lántaka. Ekki er hægt að útiloka að löggjafinn muni styðja frekar við íbúa á svæðinu enda sér ekki fyrir enda jarðhræringanna.

Hins vegar með hliðsjón af ákvæðum laga, samþykktu og starfsreglna sjóðsins væri unnt að ákveða einhliða að frysta öll umrædd lán, en útgefendur skuldabréfa geti óskað eftir að frystingin verði tekin af ef þeir kjósa. Um er að ræða 12 sjóðfélagalán en að mati ARTA væri skynsamlegt að taka hvert tilvik fyrir sig þar sem heildstætt mat yrði lagt á aðstæður, bæði fjárhagslegar aðstæður lántaka og ástand fasteignar. Hugsanlegt sé að taka frekari ákvarðanir þegar endanlegt tjón liggur fyrir, eða ef eitthvað annað og meira kemur upp á.

Að mati ARTA mætti jafnframt hugsanlega gefa eftir formskilyrði laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti ef ljóst er að fjárhagsstaða hjá útgefendum skuldabréfa sé bágborin. Vega þarf og meta hvort eftirgjöf muni hafa langvarandi áhrif á fjárfestingar sjóðsins að teknu tilliti til áhættustýringar en ekki eru taldar forsendur til afskrifta fyrir en aðstæður hafa skýrst.

Virðingarfyllt,
ARTA lögmenn ehf.

Snorri Stefánsson, hdl.

Rannveig Sif Kjartansdóttir, lögfr.

FYRIRVARI – Minnisblað þetta er byggt á þeim gögnum, upplýsingum og þeim réttarheimildum sem vísað er til og í gildi eru þegar það er ritað og takmarkast við íslenskan rétt. Þær niðurstöður og ályktanir sem fram eru settar í minnisblaðinu byggjast á því að þau gögn og þær upplýsingar sem það grundvallast á séu fullnægjandi og réttar. Minnisblaðið á einvörðungu við um þá aðila, samninga og afmarkaða réttarágreining og/eða álitafni, sem sérstaklega eru tilgreind í efni þess. Ekki er rétt að byggja á efni þess einu og sér við ákvarðanatöku um málefni þau sem minnisblaðið fjallar um. Minnisblaðið má því ekki nota í nokkrum öðrum tilgangi en í tengslum við framangreint. Í samræmi við viðskiptaskilmála ARTA takmarkast öll hugsanleg skaðabótaábyrgð lögmannsstofunnar og lögmannna hennar við fjárhæð er nemur að hámarki tvöfaldri heildarþóknun ARTA vegna minnisblaðsins.

